

Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym.

Przykłady ćwiczeń logopedycznych.

Ćwiczenia wspomagające rozwój mowy powinny być dla dziecka przyjemnością i zabawą. Nauczyciel zna cel zabawy, czas i sposób poprowadzenia. Jest elastyczny w działaniu, jednak pamięta o tym, że dana zabawa ma charakter celowy, a czas jej trwania ma być dostosowany do wieku dziecka.

Ćwiczenia słuchowe z wykorzystaniem bodźców niewerbalnych.

Rozpoznawanie dźwięków z otoczenia.

Kładziemy przed dziećmi pomoce do ćwiczeń: szeleszczący papier, grzechotkę, dwa kubeczki – jeden pusty, jeden napełniony wodą. Dzieci obserwują, a my prezentujemy następujące dźwięki: szelest papieru, darcie papieru, odgłos grzechotki, dźwięk przelewanej wody. Następnie dzieci odwracają się do nas plecami, a my podajemy jeden dźwięk. Pytamy, co słyszało? Następnie prezentujemy dwa dźwięki, potem trzy i cztery. Pytamy o kolejność dźwięków, co najpierw słyszało, co było potem? Prosimy o powtórzenie czynności wywołujących dźwięków.

Różnicowanie liczby dźwięków.

W tej zabawie potrzebny nam będzie bębenek, lub inny instrument, który umożliwi zaprezentowanie kilku dźwięków o tej samej wysokości. Koncentrujemy uwagę dzieci na liczbie dźwięków. Elementami pomocniczymi są kolorowe kołeczka. Podajemy jeden dźwięk i kładziemy jedno kółko, dalej podajemy dwa dźwięki... Następnie dzieci odwracają się tyłem, a my uderzamy w bębenek. Pytamy, ile dźwięków słyszeliście? Dzieci wybierają odpowiednią liczbę elementów. Jeżeli dzieci prawidłowo wykonają ćwiczenie – zwiększamy liczbę dźwięków. Jest to zabawa, która nie tylko uczy różnicowania ilości dźwięków, kojarzenia liczby bodźców słuchowych z bodźcami wzrokowymi, ale także rozwija umiejętność liczenia.

Ćwiczenia oddechowe.

Spacer po łące.

W tej zabawie można wykorzystać sylwety kwiatów. Ćwiczenie ma na celu różnicowanie faz oddechowych, polega na wykonywaniu kontrolowanych wdechów

i wydechów. Podchodzimy do każdego kwiatka i wąchamy go, tzn. wciągamy powietrze nosem, zatrzymujemy wdech („żeby zapamiętać ten piękny zapach”), wypuszczamy powietrze nosem. Do zabawy można wykorzystać wiersz E.M. Skorek pt. „Pachnące róże”

*Pośród lasów, wśród wzgórz
Widać łąkę pełną róż.
Kwiatki pachną, słońce świeci,
Idą tu na spacer dzieci.*

*Noskiem zapach wciągają,
noskiem go wydychają.*

*Na pachnącej tej łące
czynią harce zające.*

*Noskiem zapach wciągają,
Noskiem go wydychają.*

*Pasące się krowy duże,
wąchają piękne róże.*

*Noskiem zapach wąchają,
Noskiem go wydychają.*

*Pośród lasów, wśród wzgórz
Widać łąkę pełną róż.
A kto bawił się w wąchanie,
Ćwiczył z nami oddychanie.*

Ćwiczenia oddechowe można połączyć z ruchem i zabawami dźwiękonaśladowczymi (np. odgłosy łąki).

Jesienne porządki.

Należy przygotować kawałeczki papieru w kolorach jesiennych, plastikowe słomki

i małe pojemniczki (dla każdego dziecka). Dzieci siedzą przy stolikach, na których są rozsypane kawałki papieru (wydzieranka). Zadaniem dzieci jest przy pomocy słomki poprzemnieść rozsypane „listki” do koszyczków (pojemników). Podczas zabawy można wykorzystać krótkie opowiadanie o wietrzyku i jesiennych listkach, które pospadały na ziemię. Można też na koniec zabawy poprosić dzieci, aby policzyły listki, które udało im się

posprzątać. Ważne, by dzieci podczas ćwiczenia posługiwały się tylko słomką, wciągając powietrze, przytrzymując papierek przy słomce i po przeniesieniu go, wolno wypuszczając. Nie można zbyt mocno dmuchnąć do koszyczka, bo inne listki znów z niego wylecą i trzeba będzie sprzątać od nowa. Zabawa ta należy również do ćwiczeń podniebienia miękkiego.

Ćwiczenia aparatu artykulacyjnego.

Zabawa w baloniki (ćwiczenie warg) – nadymanie policzków, usta ściągnięte, po dotknięciu palcem policzka, balonik pęka. Zabawę powtarzamy, można ją wykonywać w parach, na zmianę.

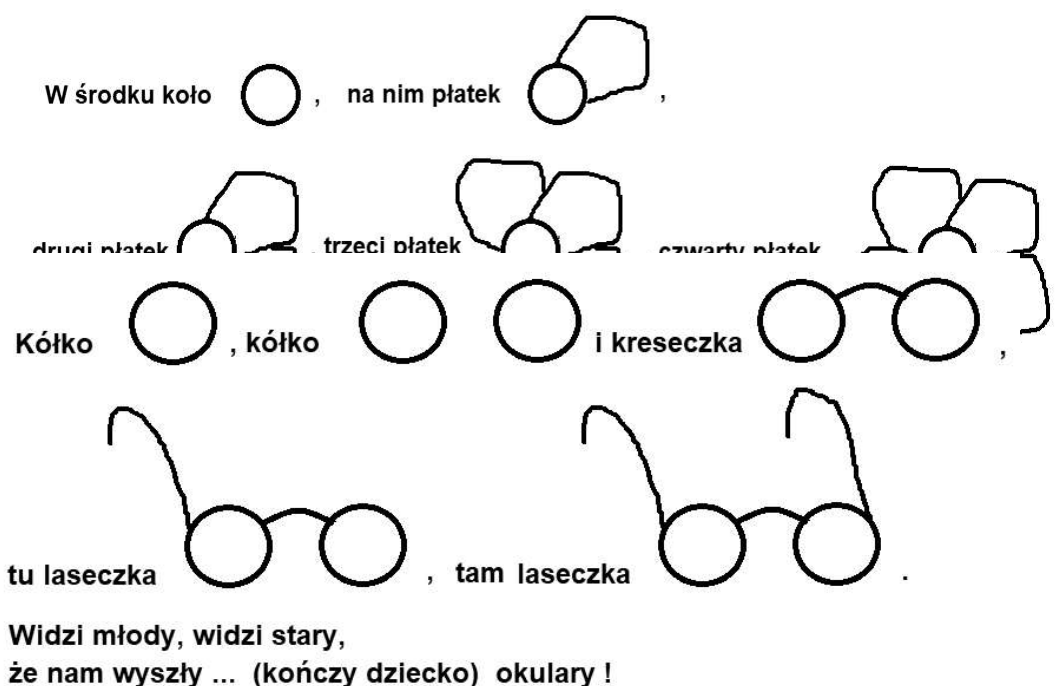
Zabawa w robienie min z wykorzystaniem małych lusterek. Dzieci przeglądają się w lusterku, wykonują polecenia:

- rozciągają wargi z jednoczesnym ukazaniem zębów („kto ma ładniejszy uśmiech?”)
- wolno otwierają i zamykają wargi tworząc kształt koła (zabawa w rybkę)
- cmokają (zabawa w przesyłanie całusków)
- usta ściągają w głąb jamy ustnej (zabawa: usta zaglądają do buzi)
- masaż warg zębami, najpierw dolne zęby masują górną wargę, potem – odwrotnie, górne zęby masują dolną.

Zabawa w najedzone misie (ćwiczenia języka) – oblizywanie warg czubkiem języka, Można wykorzystać do tej zabawy mus owocowy, jogurt, który dzieci będą oblizwały ze swoich warg.

Opowiadanie nauczyciela: „Sprzątanie w buzi”. Zabawa z wykorzystaniem lusterek. Nasz język robi porządki, czyści górne zęby, górną wargę i dziąsła. Dalej musi sprawdzić, czy wszystkie górne zęby są już umyte (zawijanie języka na górne zęby). Teraz myje policzki – nauczyciel demonstruje (język przesuwają się, przy zamkniętej buzi po jednym, a potem drugim policzku), dziecko może dotknąć policzka kolegi, aby sprawdzić, jak „sprząta” jego język.

Jednym z przykładów stymulowania rozwoju mowy dziecka są rysowane wierszyki. Proste, schematyczne obrazki kojarzą słowa z elementami graficznymi rysunku. Jednocześnie bawią i uczą korzystania ze słowa mówionego. Aktywizują dzieci nieśmiałe, z opóźnionym rozwojem mowy i uspokajają dzieci nadpobudliwe. Oto przykłady rysowanych wierszyków opracowanych przez E.M. Skorek.

Rysunki można wykonywać na tablicy, lub zataczając w powietrzu ruchy ręką. Najlepsze jednak jest rysowanie patykiem lub kamykiem na piasku lub ubitej ziemi, dzięki czemu można poprawiać swój rysunek bez końca, zacierając ślad, zmieniać pozycję ciała i bawić się na świeżym powietrzu.

Małgorzata Borowska-Robak
nauczycielka wychowania przedszkolnego, logopeda